

DE ONTWIKKELING VAN JAPANESE LARIKS IN EIKENBEZAAIINGEN

door

Ir M. SCHREVEL.

In de Staatsboswachterij Gieten bestaat het vak 72a uit twee opstanden, waarvan de ene ter grootte van 2 ha een bezaaiing is van inlandse eik, en de andere, met een oppervlakte van 1 ha, een bezaaiing van Amerikaanse eik. In beide bezaaiingen zijn ongeveer 400 Japanse lariksen per ha geplant, welke geoogst zullen worden op 20- à 30-jarige leeftijd. Zij leveren dan een zeer bruikbaar, en derhalve goed verkoopbaar sortiment, waardoor een mooie vooropbrengst verkregen wordt. Bovendien is het uit houtteeltkundig oogpunt noodzakelijk de lariksen op genoemde leeftijd te verwijderen, wil aan de opgroeiende eiken geen blijvende schade toegebracht worden. Alvorens de bosaanleg plaats vond, werd de heide in 1932 afgebrand en de grond door werklozen ongeveer 60 cm diep bewerkt, waarbij het loodzand onder, de heidezode middenin en de bank bovenop gebracht werd. In de winter van 1932—'33 werd het terrein geschijfegd, daarna doorgeploegd en vervolgens weer geschijfegd. Na een bemesting van 500 kg slakkenmeel en 250 kg kalizout 40 % werden in het voorjaar van 1933 150 kg gele lupinen en 15 kg serradella, alles gerekend per ha, gezaaid. In het najaar werd het lupine- en serradellagewas, dat zich voorspoedig ontwikkeld had, door werklozen ondergespit. In 1934 werden per ha 9 hl inlandse eikels of 10 hl Amerikaanse eikels gezaaid in voortjes, welke op onderlinge afstand van 1,75 m waren gelegen. In beide gevallen werden 15 kg beukenoten en 2 hl prunuszaad per ha bijgemengd, terwijl tussen de rijen ongeveer 400 Japanse lariksen per ha geplant werden.

Thans is de stand van de inlandse eiken, welke in sluiting beginnen te komen, vrij goed. De stand van de Amerikaanse eiken is onregelmatig, aan de randen van de opstand is de ontwikkeling het beste, middenin is de ontwikkeling matig, en een slechte plek wordt er aangetroffen; de opstand begint op de betere plaatsen in sluiting te komen. De groei van de lariks in de inlandse eik is opvallend beter dan van de lariks, die tussen de Amerikaanse eiken is geplant. Deze waarneming was aanleiding de lariks in beide gevallen te meten om het verschil in groei in cijfers te kunnen uitdrukken.

In de inlandse en de Amerikaanse eikenbezaaiing werden op proefvlakten van respectievelijk 0,81 ha en 0,82 ha de lariksen gemeten, door deze alle op borsthoogte te klemmen. Van ieder exemplaar werd voorts de hoogte bepaald door deze te vergelijken met een tegen de boom geplaatste lat van bekende lengte. De proefvlakten waren zo gekozen, dat er zich geen randinvloeden deden gelden.

Voor elke diameter werd de gemiddelde hoogte berekend. Diameter en hoogte werden in een grafiek uitgezet, waarna door de punten zo goed

mogelijk een kromme werd getrokken. De aldus verkregen kromme gaf nu voor elke diameter de vereffende gemiddelde hoogte aan.

Een vormgetal $\frac{1}{2}$ werd aangenomen. Daar hier twee gevallen met elkaar vergeleken worden, is de absolute waarde van het vormgetal van geen belang; het dient uitsluitend om de gedachte te bepalen.

In onderstaand overzicht zijn de meetcijfers, met de daaruit volgende resultaten, weergegeven.

diameter in cm	hoogte in m	Lariks in Inlandse eik		Lariks in Amerikaanse eik	
		aantal	inhoud in m ³	aantal	inhoud in m ³
2	2,7			4	0,001
3	3,4			14	0,017
4	4,1	1	0,002	30	0,077
5	4,7	3	0,014	70	0,323
6	5,3	5	0,038	58	0,435
7	5,8	16	0,176	41	0,451
8	6,2	29	0,449	17	0,264
9	6,6	39	0,819	6	0,126
10	7,0	58	1,595	3	0,082
11	7,3	43	1,484		
12	7,6	41	1,763		
13	7,9	25	1,312		
14	8,1	10	0,625		
15	8,3	6	0,441		
16	8,5	1	0,086		
		277	8,804	243	1,776

Omgerekend per ha bedraagt de inhoud van lariks in de inlandse eik 10,87 m³ en de massa van de lariks in de Amerikaanse eik 2,17 m³, hetgeen dus een verhouding van 5 : 1 betekent.

De gemiddelde inhoud van de lariks bedraagt in het eerste geval 0,0318 m³, in het tweede geval 0,0073 m³, zodat de massa's zich verhouden als 4,4 : 1.

Gezien de zojuist gegeven verhoudingscijfers, en gelet op het feit, dat de diameters van de gemiddelde grondvlakken van de lariks in de inlandse eik en van de lariks in de Amerikaanse eik respectievelijk 10,4 cm en 5,9 cm bedragen, is het duidelijk, dat de groei van de lariks in de Amerikaanse eik zeer veel ten achter is gebleven bij de groei van de lariks, welke in de inlandse eik is geplant. Daar de grond bij de aanleg in beide gevallen van dezelfde, vrij goede kwaliteit bleek te zijn, bovendien dezelfde bewerking onderging en dezelfde bemesting ontving, moet het verschil in groei van de lariks veroorzaakt worden door verschil tussen de eigenschappen van inlandse eik en Amerikaanse eik. De eigenschappen, waaraan in het onderhavige geval invloed kan toegeschreven worden, kunnen zijn de mate van wortelconcurrentie, de wijze van humusomzetting en wellicht nog andere. Een nauwgezet bodemkundig onderzoek zou op deze vragen antwoord kunnen geven.

Uit het voorgaande mag de conclusie getrokken worden, dat het raadzaam is bij bossing van vrij vruchtbare heidegrond met lariks als hoofdhoutsoort, aan de inlandse eik de voorkeur te geven boven de Amerikaanse eik als menghoutsoort en als bodemverplegende houtsoort.